

6. 8. 2024

Veďte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Průvodce hromadnými žalobami v České republice - 1. díl - úvod

Nová právní úprava hromadných řízení: průlom v oblasti vymáhání nároků (nejen) spotřebitelů vůči podnikatelům?

Zákon o hromadných řízeních - přesněji zákon č. [179/2024](#) Sb., o hromadném občanském řízení soudním (dále jen „zákon o hromadných řízeních“), kterým se provádí evropská směrnice o zástupných žalobách[1] (dále jen „směrnice“), nabyt účinnosti 1. července 2024.

Dlouho očekávaná právní úprava hromadných řízení umožní kolektivní vymáhání zejména spotřebitelských nároků vůči podnikatelům, které bylo v České republice dosud velmi omezené. To přináší rizika pro společnosti s větším počtem zákazníků - spotřebitelů zejména v odvětvích finančních služeb, pojišťovnictví, energetiky a telekomunikací. Konečné znění zákona o hromadných řízeních překvapivě vtahuje do hry jako možné členy skupiny na straně žalobce kromě spotřebitelů také malé podnikatele (podrobněji níže).

Tento článek je úvodem do série článků zaměřených na klíčové aspekty nové právní úpravy hromadných řízení, které mohou pro některé podnikatele představovat určitá rizika, zejména v případě jejich zneužití.

Průvodce hromadnými žalobami bude vycházet pravidelně a bude se postupně zabývat tématy, která mohou být pro podnikatele zásadní pro posouzení rizik, a zaměří se na praktickou orientaci v často reputačně náročném prostředí hromadných řízení.

Kdo může podat hromadnou žalobu a jaké nároky lze uplatnit?

Hromadnou žalobu mohou podat pouze právnické osoby zařazené na seznam oprávněných osob Ministerstva průmyslu a obchodu České republiky nebo Evropské komise. Mezi podmínky, které budou muset žadatelé usilující o zařazení na tento seznam splnit, patří mj. požadavek na aktivní působení v oblasti ochrany práv spotřebitelů po dobu nejméně 12 měsíců nebo nezávislost na subjektech, které mají na podání hromadné žaloby ekonomický zájem (kromě spotřebitelů)[2].

Spotřebitelé a malí podnikatelé se mohou do hromadného řízení přihlásit podáním přihlášky, případně udělením písemného souhlasu se zahájením hromadného řízení před podáním hromadné žaloby. Skupina musí mít nejméně 10 členů - to je výrazný pokles oproti původnímu návrhu zákona, který pracoval s minimem 20 členů.

Další překvapivou změnou je posun od původního výhradního zacílení na vztahy B2C (*business to consumer*, tedy vztahy mezi podnikateli a spotřebiteli). Zákon o hromadných řízeních považuje za spotřebitele i malé společnosti, resp. podnikatele, kteří zaměstnávají méně než 10 zaměstnanců a jejichž roční obrát nebo bilanční suma roční rozvahy nepřesahuje 50 milionů Kč. Malí podnikatelé tedy rovněž budou moci kolektivně uplatňovat své nároky vůči velkým korporacím.

Spotřebitelské nároky lze uplatňovat hromadnou žalobou, pokud jsou založeny na podobném skutkovém a právním základu a pokud vznikly po 24. listopadu 2020, tj. ode dne přijetí směrnice.

Financování a riziko zneužití hospodářské soutěže

Zákon o hromadných řízeních umožňuje financování těchto sporů třetími stranami. Soud však může požadovat, aby žalobce (nezisková organizace zapsaná na seznamu oprávněných osob) doložil přehled zdrojů peněžních prostředků určených na placení nákladů hromadného řízení. Cílem tohoto ustanovení je snaha zamezit střetu zájmů a riziku, že hromadnou žalobu bude financovat konkurent žalovaného. Účinnost tohoto nástroje nicméně prověří až praxe.

K dalšímu zajímavému posunu došlo v souvislosti se zvýšením stropu odměny žalobce z původních 5 % na 16 % z přisouzeného plnění, přičemž pro paušálně stanovenou odměnu byl stanoven strop ve výši 2,5 milionu Kč.

Co bude dál?

Mnoha dalším tématům a otázkám, jako jsou rizika poškození dobré pověsti v důsledku zveřejňování informací o hromadném řízení nebo úskalí spojená s povinností předložit soudu důkazní prostředky (včetně kolize s ochranou důvěrných informací), jakož i dalším podrobnostem ke všem nastíněným tématům se budeme věnovat v dalších dílech našeho průvodce hromadnými žalobami.

Mgr. Natálie Rosová, LLM.

Advokátka

Mgr. Kristýna Zmatlíková

Advokátka

schönherr
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

[Schönherr Rechtsanwälte GmbH, organizační složka](#)

Jindřišská 937/16

110 00 Praha 1

Tel.: +420 225 996 500

Fax: +420 225 996 555

e-mail: office.czechrepublic@schoenherr.eu

[1] Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/1828 ze dne 25. listopadu 2020 o zástupných žalobách na ochranu kolektivních zájmů spotřebitelů a o zrušení směrnice 2009/22/ES.

[2] Tyto podmínky se vztahují na zápis do českého seznamu oprávněných osob Ministerstvem průmyslu a obchodu České republiky. Podmínky pro zařazení na seznam vedený Evropskou komisí vyplývají z právních ráďů jednotlivých členských států.

© EPRAVO.CZ - Sbířka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Doručování soudních písemností ze zahraničí do ČR](#)
- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc únor 2026](#)
- [Digital Fairness Act a influencer marketing - cesta ke konci roztříštěnosti regulace?](#)
- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc leden 2026](#)
- [IATA Travel & Cargo akreditace v letectví - v čem spočívají její výhody?](#)
- [Digital Omnibus o AI: návrh nařizení o zjednodušení pravidel pro umělou inteligenci](#)
- [Rozhodčí nálezy vydané ruskými rozhodčími soudy a jejich uznání a výkon na území EU](#)
- [Environmentální tvrzení společností v hledáčku EU: Jak se vyhnout greenwashingu a obstát v nové regulaci?](#)
- [AIFMD II v České republice: Schvalovací proces a co čeká investiční společnosti](#)
- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc prosinec 2025](#)
- [GLP-1 v potravinářství: čekají nás v EU „GLP-1 friendly potraviny“?](#)